

Hvor stor er dansk eksport og hvem er vores samhandelspartnere?

Af Caroline Bo, Hans H. G. Magnussen, Søren Burman, Casper Winther og Peter Rørmoste Jensen¹

I løbet af de seneste 15 år er det blevet mere almindeligt, at danske eksportvarer produceres uden for Danmarks grænser. Den øgede globalisering har derfor medført, at en stadig større del af den danske vareeksport aldrig krydser grænsen til Danmark. Det udfordrer forståelsen af, hvad et lands eksport egentlig omfatter, og hvad de forskellige statistiske opgørelser af eksport viser.

Denne analyse beskriver dansk eksport og de vigtigste eksportmarkeder ud fra de forskellige opgørelser, der findes for dansk eksport. Analysen er en opdatering af en tidligere DST Analyse fra 2017 "Hvor stor er dansk eksport og hvem er vores samhandelspartnere?".

Analysens hovedkonklusioner:

- Vareeksport i betalingsbalancen omfatter både eksport, der krydser grænsen, og eksport der ikke krydser grænsen. Eksporten omfatter således også danske virksomheders salg af varer, der befinder sig i udlandet. Eksporten opgøres, når ejerskabet til varerne skifter mellem en dansk og en udenlandsk ejer. Næsten en sjettedel af den samlede danske vareeksport foregår helt uden for Danmarks grænser.
- Eksporten i statistikken for udenrigshandel med varer omfatter kun varer, der har krydset Danmarks grænse. Eksporten opgøres, når varerne krydser grænsen uanset om varerne har skiftet ejer.
- En del af værdien af den danske eksport af varer og tjenester er skabt i andre lande. En opgørelse med en input-output model fra Danmarks Statistik viser, at importindholdet i eksporten udgør omkring halvdelen af værdien af bruttoeksporten. Modellen viser også, at omkring 776.000 jobs er knyttet til eksporten.
- USA er nu det vigtigste eksportmarked, efterfulgt af Tyskland. Mange varer, der sælges til USA, befinder sig uden for Danmark. Måles eksporten ud fra varer, der fysisk kommer direkte fra Danmark, er USA kun det tredjestørste marked. USA er også det største marked, når man ser på, hvor den danske værditilvækst knyttet til eksporten af varer og tjenester i sidste ende afsættes. Det viser en international model fra OECD.

¹ Tak til Jacob Warburg, Udenrigsministeriet, for værdifulde input.

Kontakt:

Caroline Bo
cbo@dst.dk
39 17 32 14

Hans H. G. Magnussen
hgm@dst.dk
20 17 05 24

Hvad er dansk eksport egentlig?

Virksomhedernes internationale organisering af produktionen komplicerer de statistiske mål for eksport og forståelsen af dem. Når virksomhederne splitter deres produktionskæde op på en global skala, fx ved at købe og sælge varer ude i verden uden, at de nogensinde når hjemlandet, komplicerer det forståelsen af, hvad et land egentlig eksporterer. Afhængigt af hvorvidt man ser på, hvad der krydser den danske grænse, hvad der skifter hænder mellem danske og udenlandske ejere eller eksporten ud fra den værditilvækst, der faktisk er skabt i Danmark, så tegner der sig forskellige billeder.

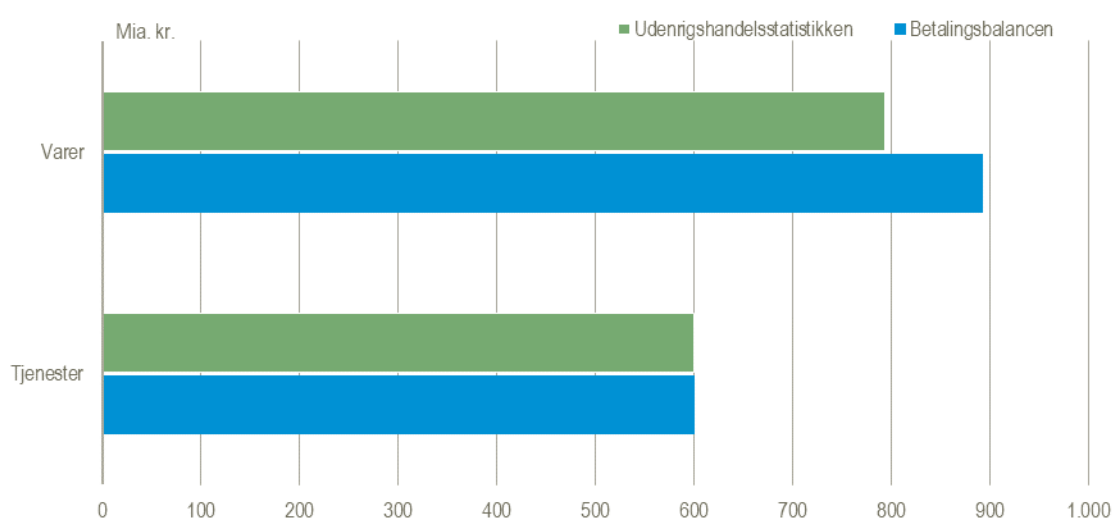
Boks 1. Betalingsbalancens salg af varer og tjenester brugt som mål for dansk eksport siden januar 2021

Betalingsbalancens salg af varer og tjenester benyttes som fast mål for den danske eksport i formidlingen hos Danmarks Statistik. Dette er set i lyset af globaliseringen, som har betydet, at en betydelig del af den samlede eksport i dag ikke krydser den danske grænse og dermed kun indgår i betalingsbalancens eksportopgørelse.

Statistikken *Udenrigshandel med varer* belyser kun delvist den danske eksport, idet kun varer, der krydser grænsen medtages i opgørelsen. Samtidig tager statistikken *Udenrigshandel med varer* ikke højde for, at nogle varer krydser grænsen, uden der har været et ejerskifte – eksempelvis varer sendt til forarbejdning i udlandet. Betalingsbalancens opgørelse belyser derimod import og eksport opgjort efter ejerskifte og medtager derfor også den del af eksporten, der ikke krydser den danske grænse.

Denne analyse vil belyse dansk eksport og de vigtigste aftagerlande ud fra eksportopgørelsen i statistikken *Udenrigshandel med varer* (Udenrigshandelsstatistikken), hvor varerne krydser grænsen, og i betalingsbalancen, hvor fokus er på, om varerne skifter ejer. Der ses også på den danske værditilvækst, som eksporten af varer og tjenester giver anledning til. Dvs. når eksporten opgøres uden de importerede varer og tjenester, som indgår i produktionen af den danske eksport. Samtidig ses der nærmere på, hvad eksporten betyder for beskæftigelsen i Danmark.

Figur 1 Eksport af varer og tjenester i Udenrigshandelsstatistikken og Betalingsbalancen. 2021

Anm: Udenrigshandel med tjenester og betalingsbalancens tjenestepost har samme værdibegreb, så de to begreber afviger ikke fra hinanden. Data er sæsonkorrigeret og i løbende priser.

Kilde: www.statistikbanken.dk/uhv1, www.statistikbanken.dk/uhtp og www.statistikbanken.dk/bby

Statistikken *Udenrigshandel med varer* er, hvad de fleste forbinder med traditionel dansk eksport. Stort set alle varer, der passerer den danske grænse, indgår, og statistikken er uafhængig af, hvilken nationalitet ejeren af varerne har. Imidlertid sælger danske virksomheder i stigende omfang varer til udlandet, der er produceret uden for Danmark, og som aldrig krydser den danske grænse. I 2021 udgjorde denne eksport 15 pct. af den samlede vareeksport i betalingsbalancen og er hovedårsagen bag forskellen mellem vareeksporten i hhv. udenrigshandelsstatistikken og i betalingsbalancen, hvor eksporten udelukkende er opgjort efter et ejerskifteprincip (mellem en dansk og udenlandsk resident, jf. boks 2). Modsat statistikken *Udenrigshandel med varer*, så følger statistikken *Udenrigshandel med tjenester* princippet om ejerskifte og er således identisk med betalingsbalancens tjenesteopgørelse.

Ejerskifteprincippet indebærer, at eksporten – og værdien af denne – registreres på tidspunktet for ejerskiftet og ikke ved grænsepassage. I langt de fleste tilfælde er der sammenfald mellem ejerskifte og grænsepassage, men da varer godt kan krydse den danske grænse, uden der sker et ejerskifte, og da et ejerskifte godt kan forekomme uden, at varer har krydset den danske grænse, korrigeres værdien af udenrigshandelen med varer, når den indgår i betalingsbalancen. I 2021 medførte denne korrektion, at værdien af eksporten i betalingsbalancen var næsten 100 mia. kr. højere end i udenrigshandlen.

Boks 2. Residensprincippet, produktion og indkomst

I statistikkerne *Udenrigshandel med tjenester*, betalingsbalancen og i nationalregnskabet (herunder Input-Output tabellerne) er den indenlandske sektor defineret som enheder, der er residenter i Danmark. For at virksomheder skal defineres som danske residenter, skal de udøve økonomisk aktivitet i Danmark og agte at gøre det i mindst et år. Således betragtes fx filialer i Danmark af udenlandske residenter som danske residenter, såfremt de har økonomisk aktivitet i Danmark. Hvis der derimod er tale om enheder, som ikke udøver økonomisk aktivitet, forstået som produktion af enten varer eller tjenester, men udelukkende er til stede for at indføre eller udføre varer, betragtes disse repræsentationer ikke som residenter i Danmark. På samme måde bliver danske datterselskaber i udlandet ikke betragtet som danske residenter, hvis de har produktion af enten varer eller tjenester i udlandet, og dermed indgår deres handel ikke i opgørelsen af dansk eksport og produktion og bidrager følgelig ikke til det danske bruttonationalprodukt (BNP). Derimod vil et eventuelt overskud i det udenlandske datterselskab komme tilbage til moderselskabet som formueindkomst, som indgår i bruttonationalindkomsten (BNI).

Danmarks Statistik har en særskilt statistik, der belyser danske virksomheders aktiviteter i udlandet, gennem oplysninger om deres udenlandske datterselskaber. Læs mere på emnesiden for [statistikken om danske datterselskaber i udlandet](#).

Tabel 1 Kilder til information om dansk eksport

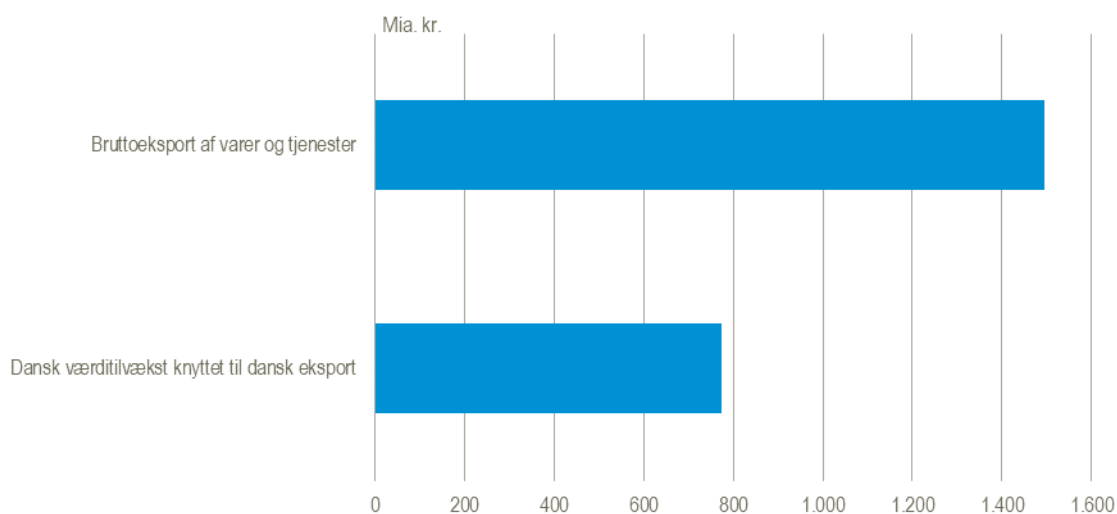
Opgørelse	Kriterie for eksport	Eksportmål
1 Udenrigshandel med varer	Grænsepassage	Bruttoeksport
2 Udenrigshandel med tjenester	Ejerskifte	Bruttoeksport
3 Betalingsbalancen	Ejerskifte	Bruttoeksport (dog opgøres merchanting netto)
4 Nationalregnskabs Input-Output model	Ejerskifte	Dansk værditilvækst

Anm.: Nationalregnskabs Input-Output model anvendes her som kilde til dansk værditilvækst knyttet til eksporten. Merchanting forklares yderligere på side 6 under afsnittet "*Dansk eksport uden for Danmarks grænser – hvad er det?*".

Se også www.dst.dk/uhv, [uht](http://www.dst.dk/uhv), [bb](http://www.dst.dk/uhv) og www.dst.dk/input-output for mere information.

De forskellige opgørelser adskiller sig også fra hinanden i forhold til, hvad der måles, når man taler eksport jf. tabel 1. Udenrigshandelsstatistikkerne og betalingsbalancen måler bruttoeksport. Det indebærer, at eksporten indgår med den totale værdi, der eksporteres, og fortæller ikke noget om, i hvilket omfang varens fulde værdi er skabt i Danmark. I en lille åben økonomi som den danske er importerede varer og tjenester væsentlige for at producere varer og tjenester, der sidenhen eksporteres. En opgørelse med en input-output model fra nationalregnskabet viser, at det faktisk kun er omkring halvdelen af værdien af eksporten, der umiddelbart er skabt i Danmark. Man kan derfor ikke umiddelbart vurdere eksportens betydning for dansk økonomi alene på baggrund af eksporten i betalingsbalancen, da den indeholder værdi, der er skabt i udlandet. I figur 2 sammenlignes bruttoeksporten af varer og tjenester med eksport af værditilvækst, dvs. den andel af eksporten, der er skabt i Danmark.

Figur 2 Samlet eksport af varer og tjenester brutto (Betalingsbalancen) og dansk værditilvækst (I-O model). 2021

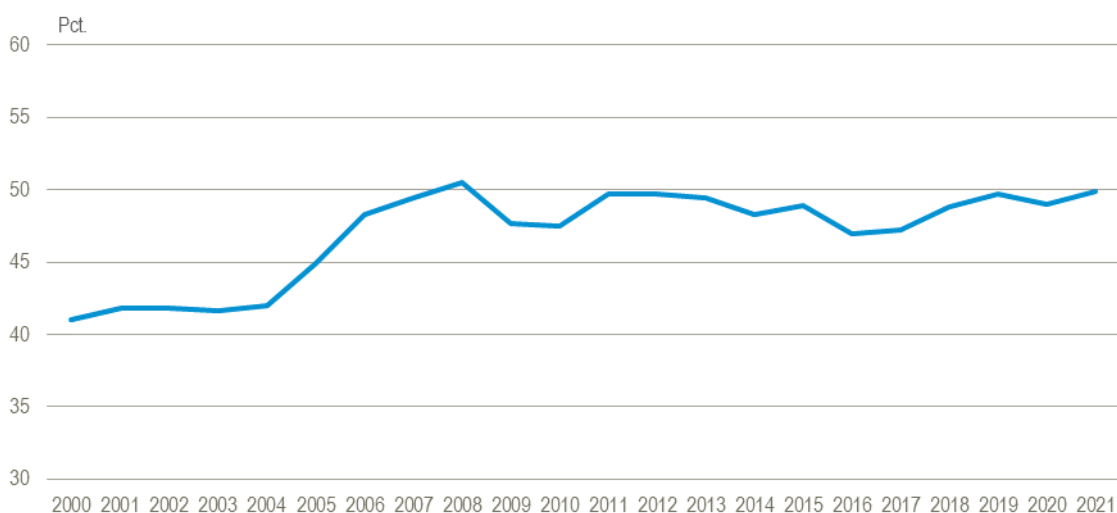
Kilde: www.statistikbanken.dk/bby og modelberegninger på grundlag af Danmarks Statistiks input-output tabeller.

Hvor meget import indeholder den danske eksport og hvor kommer den fra?

Udbredelsen af globale og regionale værdikæder indebærer blandt andet, at halvfabrikata fra andre lande i stigende grad indgår i et givent lands produktion. Virksomheder specialiserer sig således i højere grad, fx i at producere en bestemt komponent i en værdikæde. Udviklingen betyder, at en stor del af importen er knyttet til eksporten.

I 2021 var 50 pct. af værdien af betalingsbalancens eksport af varer og tjenester skabt ved hjælp af import fra udlandet, hvilket svarer til 745 mia. kr. I første halvdel af nulserne var importandelen relativt konstant på ca. 42 pct., hvorefter den steg til ca. 51 pct. i 2008, jf. figur 3. Siden 2006 har andelen været relativt konstant, med undtagelse af årene 2009-2010 under finanskrisen og årene 2016-2017, hvor importandelen i eksporten faldt tilbage.

Figur 3 Importindholdet i eksporten. 2000-2021

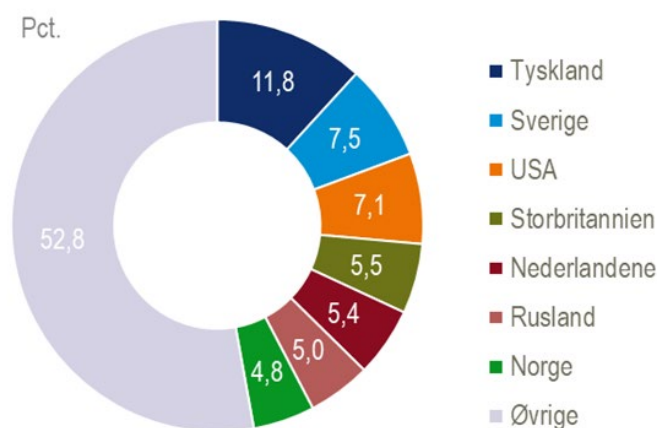

Kilde: Modelberegninger på grundlag af Danmarks Statistiks Input-Output tabeller.

Importindholdet i eksporten tager dog ikke hensyn til, at nogle af de importerede varer tidligere i værdikæden kan være produceret med input fra varer og tjenester, produceret i Danmark, dvs. en form for 'genimport'. Det betyder, at importindholdet, der reelt er skabt i udlandet, kan være lavere end beregningerne med Input-Output modellen i figur 3 viser.

En opgørelse kaldet Trade in Value Added (TiVA), som er lavet på baggrund af en international Input-Output model fra OECD, viser kildelandene bag den udenlandske værditilvækst indeholdt i dansk eksport i 2018 (se boks 4). Den udenlandske værdi i den danske eksport fordeler sig på mange lande – ikke kun regionalt, men også globalt. Figur 4 viser de syv lande, der i 2018 bidrog med den største værditilvækst til den danske eksport. Nærmarkederne, Tyskland, Sverige og Storbritannien, udgjorde knap en fjerdedel af den samlede udenlandske værditilvækst indeholdt i dansk eksport. USA udgjorde omkring 7 pct., mens Nederlandene og Rusland udgjorde lidt over 5 pct. hver.

Figur 4 Udenlandsk værdi i dansk eksport af varer og tjenester fordelt på lande. 2018

Kilde: Trade in Value Added (TiVA) 2021, oecd.org

Hvad betyder eksporten for beskæftigelsen i Danmark?

Foruden værdi skabt i udlandet indeholder eksporterhvervenes produktion også værdi skabt af danske underleverandører i andre erhverv. De danske virksomheders værdikæder inden og uden for landets grænser har dermed stor betydning for eksportens effekt på den danske beskæftigelse. Når eksportens betydning for beskæftigelse skal vurderes, er det derfor ikke tilstrækkeligt at se på beskæftigelsen knyttet til den direkte eksport.

Omkring en fjerdedel af den samlede danske beskæftigelse er knyttet til eksport af dansk produktion, dvs. værdi skabt i Danmark. I 2021 svarede det til omkring 776.000 jobs. Tallet omfatter både den direkte beskæftigelse, dvs. personer ansat direkte i de eksporterende virksomheder, og den indirekte beskæftigelse, dvs. personer hvis job skabes fx via leverancer til de eksporterende virksomheder. Jobskabelsen som følge af eksport spredt sig altså til andre virksomheder i værdikæden. Eksempelvis findes mange eksportarbejdspladser i serviceerhvervene. Selvom nogle serviceerhverv, som fx transporterhvervet, selv har en stor direkte eksport, bidrager serviceerhvervene især gennem underleverancer til vareeksporterende virksomheder.

Boks 3. Beregning af direkte og indirekte beskæftigelse

Beregningen af den estimerede beskæftigelse knyttet til eksporten er foretaget på baggrund af en Input-Output model, som bygger på Danmarks Statistiks Input-Output tabeller. Input-Output tabeller belyser sammenhænge mellem import, produktion og anvendelse i økonomien og er tæt knyttet til nationalregnskabet. Med en række antagelser kan man bruge tabellerne til modelberegninger af sammenhænge i økonomien. Her er modellen brugt til at beregne den beskæftigelse, der er knyttet til direkte såvel som indirekte produktion nødvendig for at producere Danmarks eksport. Du kan læse mere om [Input-Output tabellerne](#) på Danmarks Statistiks hjemmeside. Der er i analysen anvendt en udgave af Input-Output tabellerne, hvor udlændinges forbrug i Danmark er flyttet fra det brancheopdelte private forbrug til den brancheopdelte eksport. Fx er turisternes køb af hotelophold flyttet ud af privat forbrug leveret af hotelbranchen og lagt ind som eksport fra hotelbranchen.

Tallet 776.000 for 2021 udgøres af summen af eksportrelateret beskæftigelse i alle brancher i Danmark. Tallet kan derfor sættes i forhold til den samlede beskæftigelse i Danmark og giver en eksportrelateret andel på ca. 25 pct.

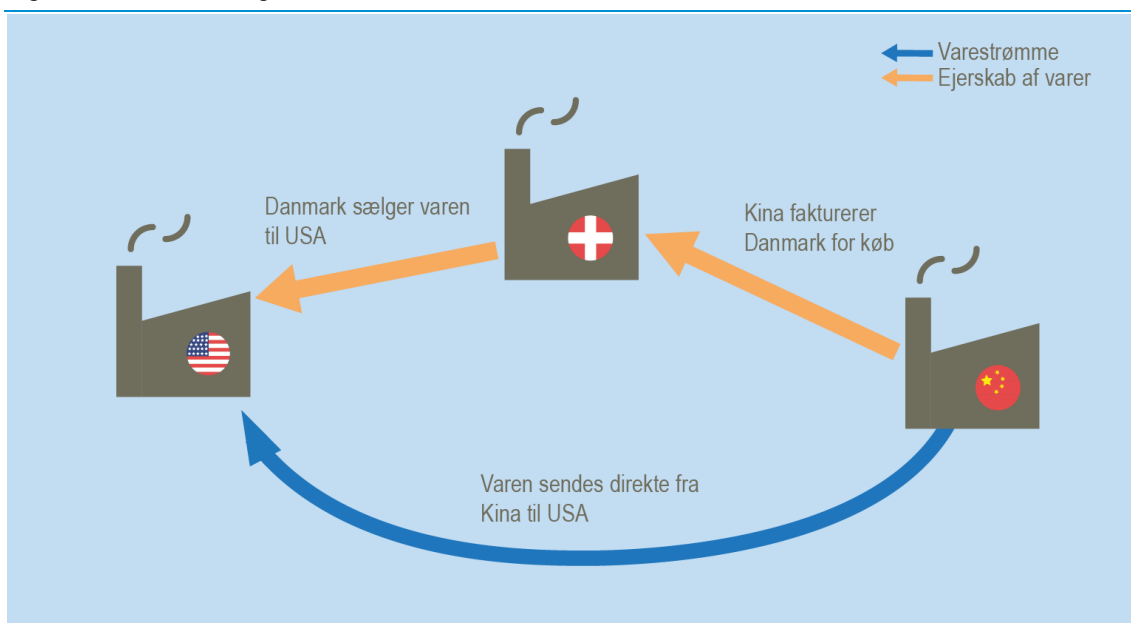
Dansk eksport uden for Danmarks grænser – hvad er det?

Dansk eksport uden for Danmarks grænser finder sted, når en dansk virksomhed sælger en vare, som den ejer, til udlandet, uden at varen passerer den danske grænse. Denne eksport indgår i betalingsbalancens opgørelse som varer, der ikke krydser den danske grænse. Hvordan eksporten opgøres afhænger af, om varen er solgt i udlandet efter forarbejdning af virksomhedens egne varer, eller om den blot er købt som handelsvare og solgt efterfølgende uden videre forarbejdning (merchanting).

I betalingsbalancen opgøres merchanting som nettoeksport (dvs. salgspris minus købspris) til det land, som varerne er solgt til. I 2021 udgjorde merchanting eksporten 63 mia. kr., mens varer solgt i udlandet efter forarbejdning i udlandet udgjorde 72 mia. kr., dvs. at den danske eksport uden for Danmarks grænser i alt udgjorde 15 pct. af den samlede vareeksport i betalingsbalancen i 2021. Det betyder, at en væsentlig del af den faktiske produktion af varer, som danske selskaber sælger i udlandet, er helt eller delvist produceret i udlandet. Denne form for international organisering er nærmere belyst i to analyser fra hhv. 2016 og 2021 udgivet af Danmarks Statistik.

Merchanting er udbredt blandt multinationale virksomheder, som led i deres internationale organisering af produktionen. Som vist i figur 5, kan der eksempelvis være tale om et dansk moderselskab, som køber varer fra sit datterselskab i Kina. Varerne videresælges i uforandret stand til en kunde i USA. Varerne sendes direkte til USA uden at passere den danske grænse. Avancen, som det danske moderselskab tjener (dvs. salgsprisen til USA fratrukket købsprisen for varerne i Kina), indgår i Danmarks betalingsbalance som eksport af merchantingvarer til USA.

Figur 5 Merchanting – ”handelsvarer”

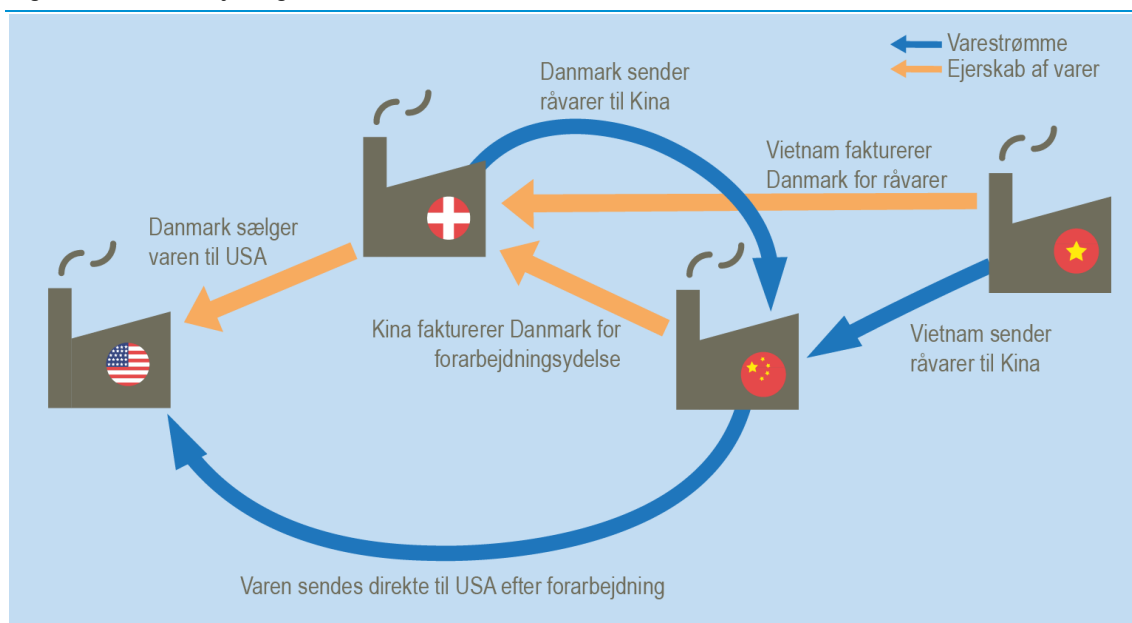
En anden måde at organisere produktionen på, er når danske selskaber lader virksomheder i udlandet stå for forarbejdningen af varer, som de selv leverer (og ejer). Denne form for organisering er, ligesom merchanting, udbredt blandt multinationale virksomheder. Hvis det danske moderselskab ikke havde valgt at købe de forarbejdede varer fra sit kinesiske datterselskab, som i eksemplet med merchanting (figur 5), men i stedet havde valgt at indgå en kontrakt med datterselskabet om forarbejdning af sine egne varer, var der tale om køb af en forarbejdningstjeneste. Det betyder, at de samme varebevægelser fremstår meget forskelligt i statistikkerne alt afhængig af, hvem der ejer varerne på forarbejdningstidspunktet.

Eksemplet i figur 6 viser et såkaldt forarbejdningssetup, hvor et dansk selskab ejer varerne gennem store dele af den globale værdikæde.² I eksemplet køber det danske moderselskab varer i

² Denne organisering kaldes *processing* i den internationale litteratur.

både Danmark og Vietnam til produktionen i Kina. Moderselskabet betaler det kinesiske datterselskab for forarbejdningstjenesten og fakturerer den amerikanske kunde for varerne. Moderselskabet ejer varerne igennem hele produktionen og sælger dem først, når de bliver solgt som færdigvarer til kunden USA.

Figur 6 Forarbejdning

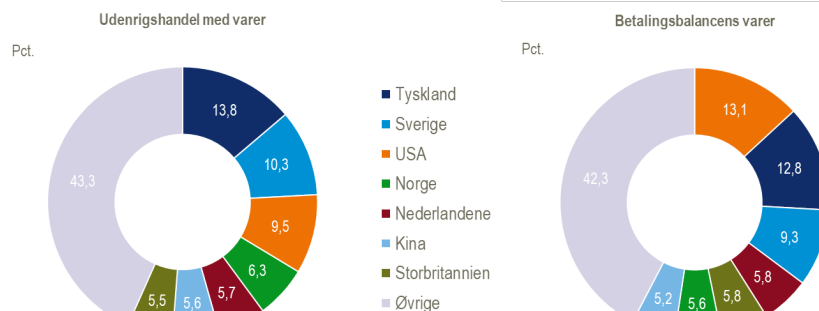

Betalingen for forarbejdningen indgår som en import af en forarbejdningstjeneste i statistikken *Udenrigshandel med tjenester*. Forarbejdningstjenesten dækker over både selve lønarbejdet og evt. supplerende råmaterialer, som det udenlandske selskab selv anskaffer og benytter til videreforarbejdningen af de danskejede varer. Varerne, som det danske moderselskab køber i Danmark og sender til Kina, indgår i statistikken *Udenrigshandel med varer* som eksport, men da de stadig er ejet af en dansk virksomhed, sker der ikke et ejerskifte til en udenlandsk resident. Denne varebevægelse indgår derfor ikke som eksport i betalingsbalancen. Omvendt indgår varerne købt i Vietnam ikke i statistikken *Udenrigshandel med varer*, da varen ikke krydser dansk grænse, men indgår i stedet i betalingsbalancen som import af varer, fordi der sker et ejerskifte. Når varerne er forarbejdet sælges de til USA, uden de passerer den danske grænse. Salg i udlandet efter forarbejdning i udlandet indgår i betalingsbalancens opgørelse af eksporten. Det har ingen betydning for den statistiske behandling, om varerne er forarbejdet hos et datterselskab eller tredjepart.

Hvem er egentlig Danmarks samhandelspartnere?

Både, når man ser på statistikken *Udenrigshandel med varer* og varehandlen i betalingsbalancen, er vores nabolande blandt de største aftagere af dansk eksport, men der er forskelle. Figur 7 viser de største eksportmarkeder for statistikkerne *Udenrigshandel med varer* og betalingsbalancen for året 2021. De største markeder for dansk eksport i *Udenrigshandel med varer* er vores nabolande Tyskland og Sverige, som sammen aftager næsten en fjerdedel af den samlede vareeksport. I statistikken *Udenrigshandel med varer* er USA det tredjestørste eksportmarked, mens USA i betalingsbalancen derimod er Danmarks største eksportmarked for varer. Det skal især tilskrives solget til det amerikanske marked af varer, som ikke krydser den danske grænse.

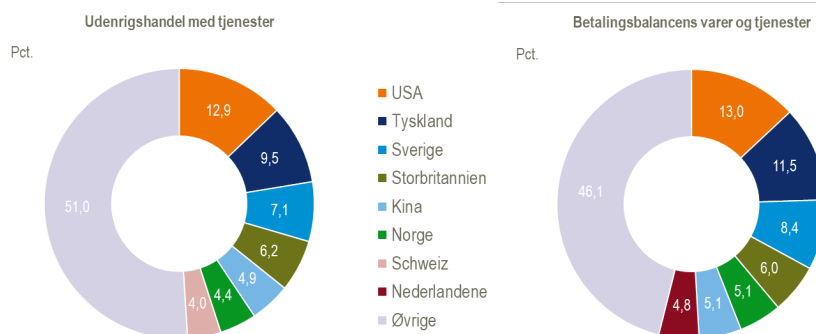
Figur 7 Største eksportmarkeder for varer i statistikken Udenrigshandel med varer og i Betalingsbalancen. 2021

Kilde: www.statistikbanken.dk/sitc2r4y og www.statistikbanken.dk/bby

Også når det gælder tjenesteeksporten er USA, Tyskland og Sverige de største eksportmarkeder. De tre lande tegner sig samlet set for omkring 30 pct. af den samlede tjenesteeksport. Dette billede går igen, når man ser på den samlede eksport af varer og tjenester i betalingsbalancen, jf. figur 8. Her aftager de tre største lande omkring en tredjedel af den samlede danske eksport.

Figur 8 Største eksportmarkeder for Udenrigshandel med tjenester og Betalingsbalancens samlede eksport af varer og tjenester. 2021

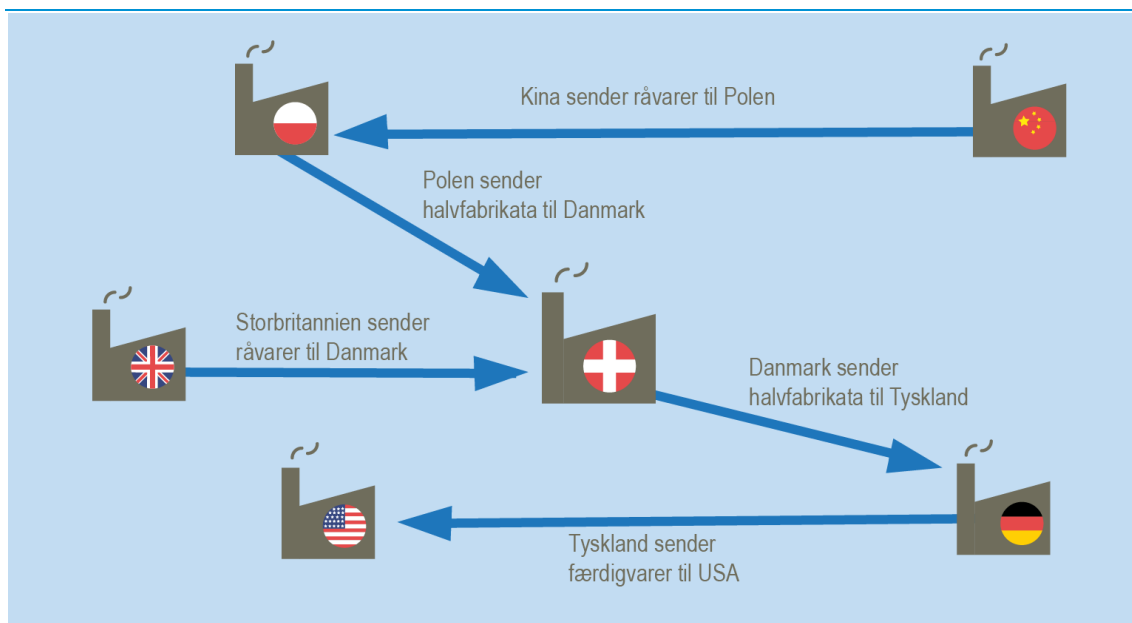

Kilde: www.statistikbanken.dk/uhtl og www.statistikbanken.dk/bby

Det endelige marked for dansk eksport

De traditionelle statistikker giver et billede af de direkte modtagerlande for dansk vare- og tjenesteeksport, men i en global økonomi sammensat af mange værdikæder, fortæller de ikke, hvor den danske værditilvækst i sidste ende efterspørges. I OECD's TiVA-model (boks 4) registreres landet, som er for enden af den globale værdikæde, dvs. hvor den danske værditilvækst knyttet til eksporten af varer og tjenester endeligt afsættes. Det giver et nyt billede af, hvem der er de danske samhandelspartnere.

Figur 9 Globale værdikæder

I eksemplet i figur 9 køber et dansk selskab varer fra Polen og råvarer fra Storbritannien til sin produktion i Danmark. Halvfabrikata der er produceret i Polen indeholder råvarer, der er importeret fra Kina. De danske varer videresælges til en kunde i Tyskland, hvor de indgår som halvfabrikata i en videre produktion. Efterfølgende sælger den tyske virksomhed de endelige færdigvarer til USA, hvor de forbruges. Dvs. i dette tilfælde er den danske eksport afhængig af efterspørgslen i USA efter produkter fra den tyske virksomhed. Ligesom det også er tilfældet for den kinesiske, polske, britiske og tyske eksport. OECD's TiVA-model tager højde for disse sammenhænge og giver et indblik i, hvem der endeligt efterspørger værdi skabt i Danmark. TiVA er således en udbygning af Input-Output tilgangen, som følger de danske producerede varer "til dørs", idet den viser den endelige destination for den eksporterede danske værditilvækst.

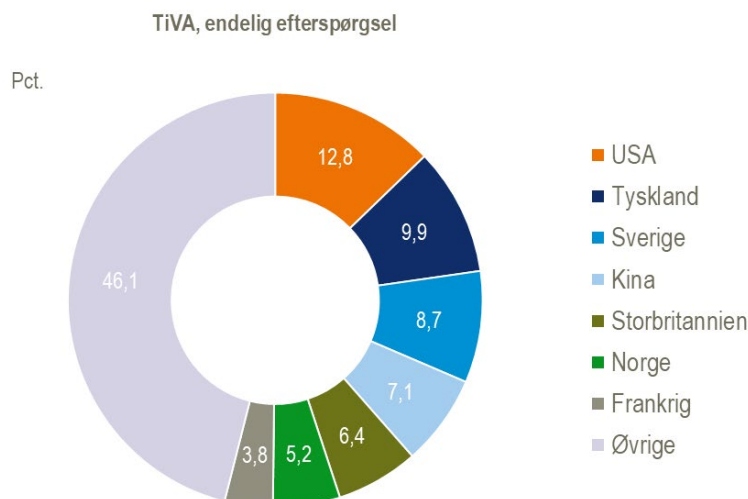
Boks 4. Trade in Value-Added (TiVA)

TiVA er en model, som indeholder indikatorer for den værditilvækst, der skabes ved handel. Modellen er udarbejdet i et fælles projekt af OECD og WTO (og med afsæt i en række landes Input-Output tabeller, og omtales derfor også som en inter-country Input-Output model). Det er vigtigt at bemærke, at TiVA-indikatorerne er forbundet med nogen usikkerhed, idet modellen er baseret på en række antagelser. Fx forudsætter modellen, at et lands eksport svarer til partnerlandes import, hvilket i praksis ofte ikke er tilfældet. TiVA-modellen giver estimater og ikke "officielle statistikker" og bør betragtes som et nyttigt redskab til at give en overordnet indsigt i formen og virkningen af den økonomiske globalisering, herunder globale værdikæders karakteristika og hvordan de ændrer sig over tid og på tværs af lande. Læs mere om [TiVA](#) på OECD's hjemmeside. Seneste TiVA-estimater findes for 2018.

I figur 10 kan man se TiVAs modellering af, hvor i verden dansk værditilvækst i sidste ende afsættes for året 2018, som er det seneste tilgængelige år. Hvis man sammenligner med de direkte aftagere af den danske eksport i betalingsbalancen, ses det, at eksporten i TiVA også er domineret af de tre store eksportmarkeder, USA, Tyskland og Sverige.

I TiVA mister Tyskland lidt betydning, når der måles på, hvor dansk værditilvækst rent faktisk afsættes. For eksempel udgjorde den samlede eksport af varer og tjenester i betalingsbalancen til Tyskland 12,9 pct. i 2018, mens det var 9,9 pct. i TiVA. For fx Kina forholder det sig omvendt. Betydningen af Kina for den danske eksport er større i TiVA end hvad der ses i betalingsbalancen. I 2018 udgjorde eksporten til Kina i betalingsbalancen 3,8 pct., mens den i TiVA var på 7,1. pct. Kina har således en større indflydelse på dansk produktion og beskæftigelse, end man får indtryk af fra de traditionelle eksportopgørelser.

Figur 10 Største eksportmarkeder for dansk værditilvækst, fordelt på endelig efterspørgsel. 2018

Kilde: Trade in Value Added (TiVA) 2021, oecd.org

Boks 5. Kort om de forskellige eksportmål

Statistikken **Udenrigshandel med varer** afspejler den fysiske strøm af varer, der krydser den danske grænse og tager således ikke hensyn til ejerskifte. Statistikken offentliggøres månedligt og har stor detaljeringsgrad samt lange tidsserier.

Statistikken **Udenrigshandel med tjenester** har samme definition som tjenesteopførelsen i betalingsbalancen. Til gengæld er denne langt mere detaljeret. Den offentliggøres hvert kvartal.

Betalingsbalancen viser værdien af de økonomiske transaktioner, der foretages mellem Danmark og udlandet, og er således baseret på et ejerskifteprincip. Den har ikke samme detaljeringsgrad som udenrigshandelsstatistikkerne. Opgørelsen fanger de danske virksomheders varesalg ude i verden, herunder *merchanteing*. Betalingsbalancens varebegreb har siden januar 2021 været benyttet som mål for den danske vareimport og -eksport i formidlingen hos Danmarks Statistik.

Input-Output modeller er tæt knyttet til nationalregnskabet, og kan benyttes til at belyse importindholdet i eksporten. Her tages der dog ikke højde for den fulde værdikæde for de danske produkter. De kan indgå i produktion i udlandet og efterfølgende blive importeret til Danmark. Det kræver anvendelse af en multiregional Input-Output tabel, som fx OECD's ICIO at belyse dette. Den bruges bl.a. til beregning af OECD's omfattende Trade in Value Added (TiVA) model.

TiVA viser den værditilvækst, der skabes ved handel. Her spores værdien fra hver industri og land i produktionskæden til dens endelige afsætning. Opgørelsen gør det lettere at visualisere værdikæder og produktionsnetværk på tværs af grænser. Dermed kan man få et bedre billede af hvordan makroøkonomiske choks på udenlandske markeder påvirker den lokale økonomi. Eksempelvis, når man vil undersøge hvordan andre landes økonomiske udvikling påvirker dansk eksport, er det brugbart at anvende TiVAs mål for, hvor den danske værditilvækst i sidste ende afsættes. TiVA offentliggøres ikke regelmæssigt, men den udvides og forbedres løbende. Læs mere om TiVA på OECD's hjemmeside (<https://www.oecd.org/sti/ind/measuring-trade-in-value-added.htm>).